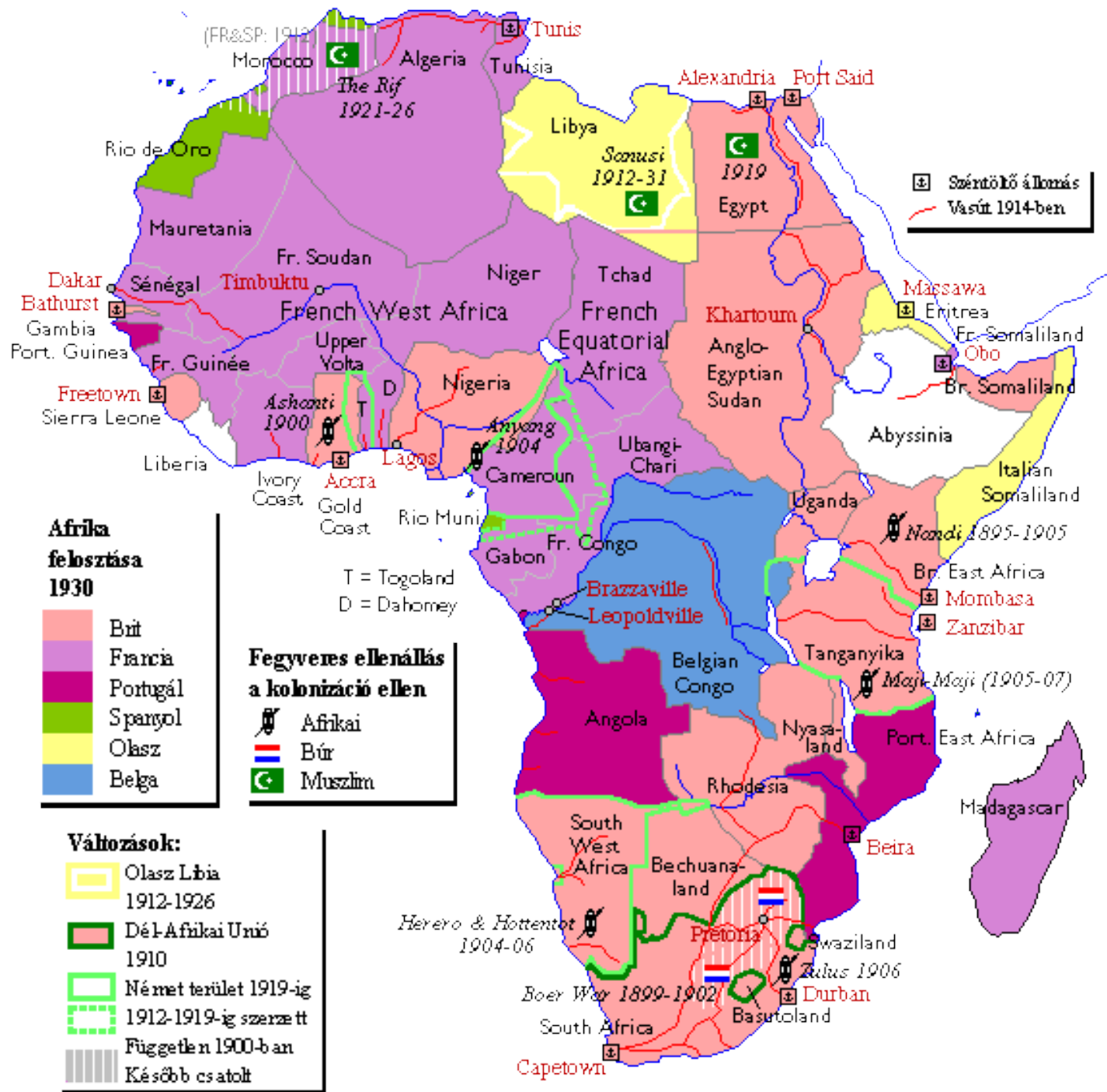

A harmadik világ és a helyi háborúk az 1960–70-es években

A szabaddá váló gyarmatok és nehézségeik

- Az 1960-as évek elejére teljesen **felbomlott Nagy-Britannia és Franciaország gyarmatbirodalma.**
- Szuezi válság (1956) ---> presztízsveszteség
- A **fekete-afrikai gyarmatok** függetlenedési törekvéseivel szemben sem London, sem Párizs nem kívánt katonai erőt alkalmazni
- **bandungi konferencia (1955)** zárónyilatkozata elítélte a gyarmatosítás és a faji diszkrimináció minden formáját, és **bátorítást adott** a további **függetlenedési törekvéseknek.**

A harmadik világ problémái

- Az úgynevezett **el nem kötelezett országok** csoportja látszólag távolságot akart tartani a két világrendtől – ezért a megnevezésük: **„HARMADIK VILÁG”**
- A legnagyobb problémák: gazdasági elmaradottság, demográfiai robbanás
- A legtöbb ország Fekete-Afrikában először **hiteleket vett fel**, de abból sem tudtak gazdasági nehézségeiket megoldani, sőt néhány év alatt **teljesen eladósodtak**.

A harmadik világ problémái

- **jelentős különbségek** is voltak egyes országok lehetőségei között, hiszen ahol rendelkezésre álltak **természeti erőforrások**, ott látványosan beindulhatott a gazdasági növekedés (pl. arab világ, kőolaj-exportáló országok kontra természeti kincsek nélküli... pl. Jemen vs. Szudán)

Háborúk a Közel-Keleten

- A szuezi válságot követően a **Közel-Keleten** is „leképeződött” a hidegháborús szembenállás, az **arab országokat a Szovjetunió**, míg **Izraelt az Amerikai Egyesült Államok támogatta.**

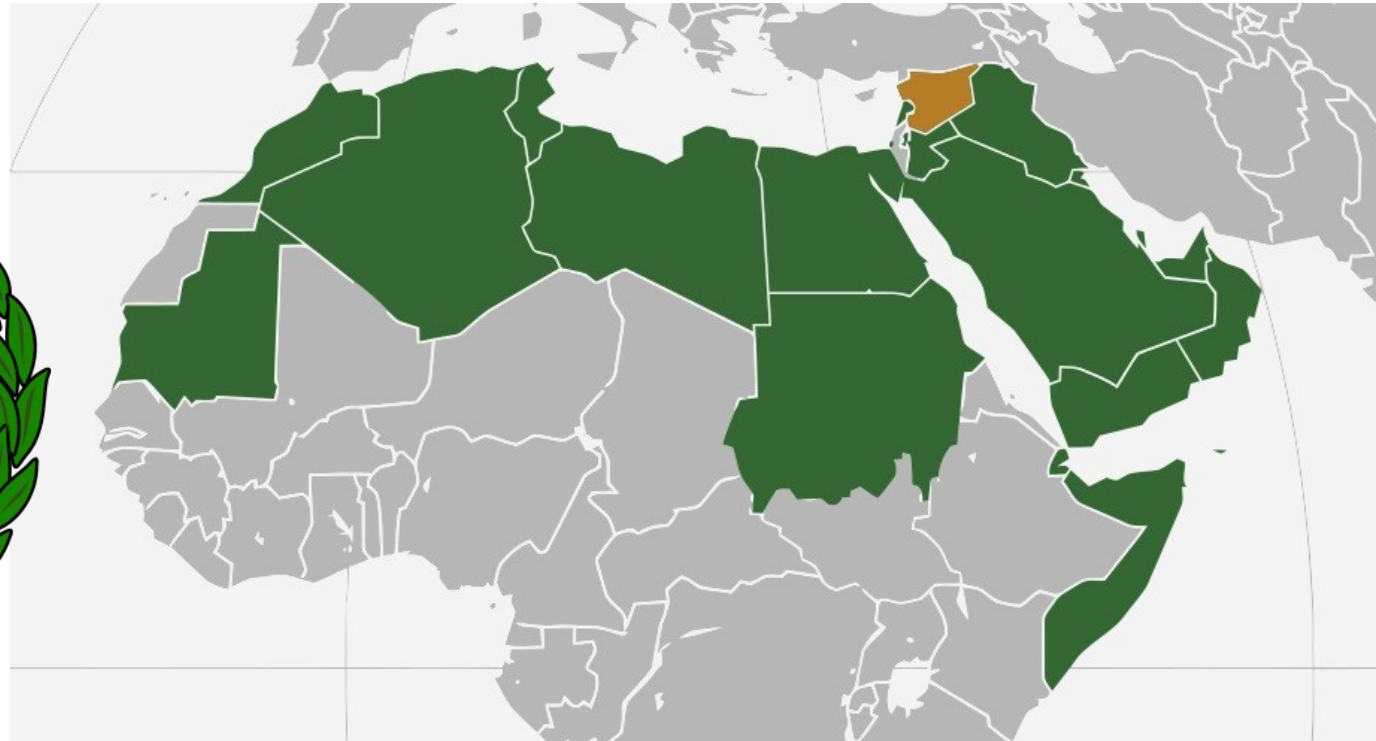
Közel-Keleti konfliktusforrás- Izrael terjeszkedése

- **1967-ben**, amikor a Nasszer vezette Egyiptom fenyegető katonai lépéseket tett (csapatok bevonultatása az ENSZ-erők által kiürített Sínai-félszigetre), **Izrael „megelőző” (preventív) háborút indított.**
- **„Hatnapos háború”** - az izraeli hadsereg győzelme - **legyőzte a szomszédos országokat** (Egyiptom, Szíria, Jordánia). Izrael területe három és félszeresére nőtt (például Kelet-Jeruzsálem, Ciszjordánia, Sínai-félsziget elfoglalása), ugyanakkor a területszerzéssel jelentős arab népesség - **mintegy egymillió fő - is a fennhatósága alá került.**

Az Arab liga

- Széles körű szervezeti lehetőségei ellenére **nem tartozik a hatékony szervezetekhez**. Ennek legfőbb oka a tagállamok nagyfokú különbözősége. A megosztottság leginkább a **vallásosság** (mérsékelt és konzervatív szárny), a **politikai rendszer** (köztársaság-monarchia) és Izraelhez való viszonyulás (elismerni vagy sem) tekintetében nyilvánul meg.

Az arab-izraeli konfliktus

- Izrael hajlandónak mutatkozott volna egyes területek kiürítésére az államiságának elismeréséért cserébe, **az arab országok elutasították a „területet békéért” elvet**
- A Szovjetunió fegyverekkel látta el Egyiptomot és Szíriát, míg Izraelnek Washington nyújtott pénzügyi-haditechnikai segítséget
- A **katonai visszavágás 1973 októberében** következett be. Ekkor összehangolt **arab támadás** indult Izrael ellen, **Izrael megnyerte ezt a háborút**

Az arab-izraeli konfliktus

- Egyiptom hivatalosan elismerte Izraelt (1979), cserébe a zsidó állam kivonta csapatait a Sinai félszigetről
- A békeszerződés csak részben oldotta meg a térség sorsát, a többi arab ország elítélte Egyiptom egyoldalú lépését, és a **palesztin kérdés (a mai napig) sem rendeződött.**

A vietnami háború

- A két szuperhatalom egymás befolyásának visszaszorítása érdekében számos **helyi konfliktusban** vett részt
- Moszkva a **gyarmattartó hatalmak elleni mozgalmak** támogatása révén igyekezett pozíciókat szerezni.
- Vietnam 1954-ben legyőzi a gyarmati francia hadsereget, majd ketté szakad – **kommunista Észak-Vietnam és Dél-Vietnam-ra**

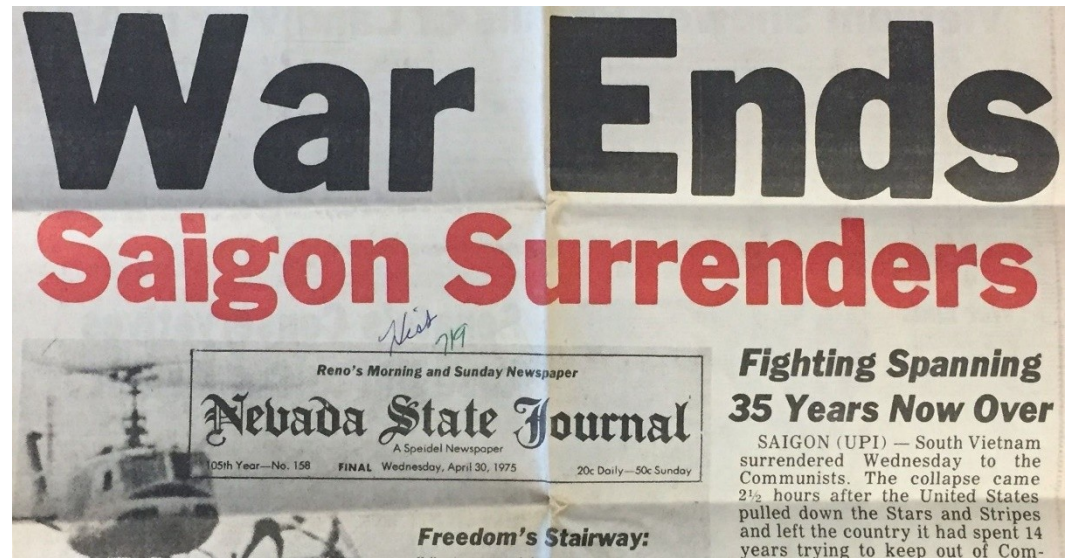
A vietnami háború

- A **kommunista Észak-Vietnam és Dél-Vietnam** szembefordult egymással, előbbit a Szovjetunió, utóbbit az Amerikai Egyesült Államok támogatta
- **1964-től az amerikai csapatok** már közvetlenül is **bekapcsolódtak a harcokba**
- Az itt harcoló amerikaiak létszáma folyamatosan nőtt (1969-re 25 ezerről 543 ezerre)
- Vietnamiak – gerillataktika
- **Az USA-ban a közvélemény** a „megnyerhetetlen”-nek látszó **háború befejezését követelte.**

A vietnami háború

- Az 1970-es évek elejére az Egyesült Államok vezetői belátták, hogy **a háborút be kell fejezniük**
- A titkos tárgyalásokat követően **1973-ban** megszületett **békemegállapodás**
- A békeszerződés garantálta Dél-Vietnam önrendelkezését
- Észak-Vietnam nem tartotta be a békeszerződést és az amerikai támogatást elvesztő **Dél-Vietnamot 1975-ben elfoglalta és magába olvasztotta.**

Köszönöm a figyelmet!